

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 15. februar 2011 truffet vedtak i

Sak nr: 88/10 (arkivnr: 201000672- 27)

Saken gjelder: Klage fra A på sorenskriver B X tingrett.

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Bjørn Halvor Wikasteen
Halvor Kjølstad
Björg Tørresdal

Bjørn Halvor Wikasteen møtte som varamedlem for Jeppe Normann, som hadde forfall.

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder saksbehandlingen og misnøye med rettsavgjørelsen.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.

Innledning:

A har den 15. september 2010 inngitt klage på sorenskriver B ved X tingrett. Klagen gjelder blant annet dommeratferd og saksstyring. Klagen er forelagt sorenskriver B, som ved brev av 18. oktober 2010 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra advokat C og advokat D. Klagen er supplert i brev av 21. november 2010 og 8. februar 2011, som også er underskrevet av E. Ytterligere merknader fra innklaget er gitt i brev 25. november og 15. desember 2010.

Saksfremstilling:

Klagen har sin bakgrunn i en tvistesak om utestående pengekrav etter ombygging/tilbygg på en enebolig samt motkrav vedrørende mangler ved utført arbeid. A og E var saksøkt i saken. De ble representert av advokat C. A var selv ikke til stede under forhandlingsmøtet. Saksøker var F. Han ble representert av advokat D.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Saksforberedelsen var uforsvarlig, Sorenskriveren møtte blant annet uforberedt til forhandlingsmøtet. Videre ble selve rettsforhandlingene gjennomført på en uforsvarlig måte. Partenes advokater fikk ikke anledning til å holde sine innledningsforedrag, E ble stadig avbrutt under sin partsforklaring og fikk for øvrig ikke anledning til å fremlegge sine bevis. Befaringene ble heller ikke gjennomført på en forsvarlig måte, og dommeren var lite konsentrert under rettssaken. Dommeren har både under rettsforhandlingene og ved sine vurderinger i dommen brutt kravet til upartiskhet og nøytralitet.

Innklagede – sorenskriver B – har uttalt at det er helt åpenbart at saken må avvises, fordi klagen gjelder forhold som er gjenstand for anke og derfor ligger utenfor Tilsynsutvalgets kompetanse. Det er før øvrig påfallende at klagen er inngitt av en part som ikke var til stede under hovedforhandlingen. Klagen bærer preg av dette. Innklagede har opplyst at han overtok saken kort tid før hovedforhandlingen, men at han var kjent med hovedproblemstillingene gjennom stevning og tilsvar. Både saksforberedelsen og hovedforhandlingen ble gjennomført i samsvar med tvistelovens bestemmelser. Det fremkom for øvrig ingen motforestillinger mot den fremgangsmåten han skisserte innledningsvis. Ingen bevisførsel ble avskåret og det er ikke protokollert innsigelser på noe punkt under hovedforhandlingen. Dette omfatter også åstedsbefaringer og vitneavhør. Klagers anførsler om språkbruken i dommen knytter seg for øvrig til gjengivelsen av motpartens anførsler.

Prosessfullmektig – advokat C – har i brev 15. november 2010 skrevet: ”Jeg har lest klagen fra A og slutter meg i det alt vesentlige til hans beskrivelse av dommerens håndtering av saken som jeg opplevde som sterkt kritikkverdig.”

Prosessfullmektig – advokat D – har i brev av 17. november 2010 gitt uttrykk for at klagen i det alt vesentlige omhandler forhold som må betegnes som saksbehandlingsfeil og derfor er gjenstand for anke. Den språkbruk som klager har reagert på i dommen, er basert på advokat D's prosedyre og er inntatt under saksøkers anførsler. Hovedforhandlingen ble for øvrig gjennomført under erfaren prosessledelse, og på en balansert og betryggende måte.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Det gjelder visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan "vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig". Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Klagen mot sorenskriver B er i all hovedsak rettet mot forhold som kan brukes som grunnlag for anke til en høyere rettsinstans. Dette gjelder de fremsatte anførslene om feil ved saksforberedelsen, prosessledelsen, bevisvurderingen og domsgrunnene. Disse ankepunktene mot dommerens behandling av saken, blir derved ikke vurdert av Tilsynsutvalget.

Klager har i for øvrig anført at sorenskriver B møtte uforberedt til hovedforhandlingen og ga uttrykk for dette ved rettsmøtets oppstart. Det er videre anført at dette påvirket sakens videre gang på en uheldig måte. Klager har blant annet anført at behandlingen var preget av slurv, likegyldighet, hastverk, mangel på konsentrasjon, stadige avbrytelser og mangel på respekt for partene i saken.

God dommerskikk omfatter dommerens opptreden i retten, herunder hvordan rettsmøtene blir ledet og hvordan dommeren opptrer overfor parter og vitner. Det kan også forekomme brudd på god dommerskikk i forbindelse med dommerens saksbehandling og prosessledelse. Dette gjelder for eksempel dersom dommeren er dårlig forberedt eller organiserer/leder rettsmøtene på en utilfredsstillende måte. Den sentrale rettesnoren for utvalget, er om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til dommerne/domstolene.

Tilsynsutvalget har vurdert de anførsler som berører sorenskriver B's opptreden i saken, herunder anførselen om at han var dårlig forberedt og ledet forhandlingene på en lite tilfredsstillende måte. Utvalget har imidlertid ikke funnet grunnlag for å konstatere at sorenskriver B har opptrådt i strid med god dommerskikk. Utvalget viser til hans egen redegjørelse om rettssaken sammenholdt med uttalelsen til advokat D og de fremlagte dokumenter.

Når det gjelder anførslene om krenkende uttalelser i dommen, viser utvalget til at enkelte av uttalelsene klageren har påpekt, er inntatt i dommerens gjengivelse av advokat D's anførsler. Tilsynsutvalget kan ikke se at en slik gjengivelse av anførsler er brudd på reglene om god dommerskikk.

Klager har også vist til enkelte formuleringer i domspremissene som han har reagert på. Utvalget viser blant annet til side 15 siste avsnitt i dommen hvor følgende er bemerket:

”Ekteparet A er begge akademikere og var veldig engasjert i prosjektet. De visste hva de ville ha og er neppe enkle å veilede eller ”styre” ”.

Det vises videre til følgende merknader side 16 fjerde avsnitt:

”Når det gjelder spørsmål om spesifisering av faktura, vil retten kort bemerke at F har oversendt utførlig spesifisering over arbeid og materiell. Det er vanskelig å forstå at akademisk utdannet personell ikke er i stand til å lese disse, slik det er anført”..

Klager har for øvrig vist til rettens merknader vedrørende takstrapporten. Takstrapporten er bl.a. omtalt slik på side 17 tredje avsnitt i dommen:

...”For øvrig er det rettens oppfatning at denne takstrapporten ikke har tilført saken noe som helst”...

Det framgår av forarbeidene til domstoloven kapittel 12, at Tilsynsutvalget kan reagere med disiplinærtiltak dersom det brukes

”unødvendig sterke ord og uttrykk i rettslige avgjørelser... , når de ord/uttrykk som er brukt er egnet til å virke klarte sårende eller infamerende”, jf. NOU 1999:19 side 326.

Tilsynsutvalget har forståelse for at klager reagerte på enkelte uttalelser i domspremissene. Det er særlig karakteristikkene og ordbruken vedrørende klagerens akademiske utdanning, som fremstår som unødvendige. Utvalget stiller seg kritisk til måten disse punktene i dommen er formulert på. Det må ha vært mulig for dommeren å få fram poengene i disse punktene, uten å karakterisere partene på denne måten.

Utvalget har imidlertid ikke funnet at disse merknadene er så krenkende at de er i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236. For øvrig har utvalget ikke funnet grunnlag for å kommentere domspremissene.

Tilsynsutvalgets konklusjon er etter dette at klagen skal avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kan brukes som ankegrunn, og at det for øvrig ikke er grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor soren skriver B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder saksbehandlingen og misnøye med rettsavgjørelsen.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor soren skriver B.